

Stichting

PEQUENO

JAARVERSLAG 2005

Inhoudsopgave

1 Bestuursverslag

- 1.1 Statutaire gegevens
- 1.2 Doelstelling
- 1.3 Samenstelling bestuur en directie

2 Activiteiten 2005 en Vooruitzichten voor 2006

- 2.1 Nieuwe koers
- 2.2 Publicaties
- 2.3 Onderzoek goede doelensector en CBF
- 2.4 Case-Onderzoek IBISS
- 2.5 Projectsteun
- 2.6 Externe relaties
- 2.7 Vermogensbeheer
- 2.8 Project “realistisch geven”

1 Bestuursverslag

1.1 Statutaire gegevens

Stichting Pequeno
Dorpstraat 40
4851 CM Ulvenhout

Statutair gevestigd te Breda KvK 41107176

Akte van oprichting 21-02-1997

Akte laatste statutenwijziging 10-06-2005

1.2 Doelstelling

In 2005 heeft stichting Pequeno zijn oorspronkelijke doelstellingen herzien. Aangezien de activiteiten sinds de oprichting in 1997 fundamentele verschuivingen hebben ondergaan, achtten bestuur en directie het van belang om de omschrijving van de doelstelling ook statutair aan te passen.

Volgens de statuten d.d. 10 juni 2005 heeft de stichting ten doel:

- a. Het bevorderen van de onafhankelijkheid van (kans)arme bevolkingsgroepen door het verbeteren van de werk- en leefomstandigheden van tot die bevolkingsgroepen behorende personen;
- b. Het ondersteunen van organisaties die zich richten op het bevorderen van de onafhankelijkheid van (kans)arme bevolkingsgroepen;
- c. Het verrichten van onderzoek naar de wijze waarop financiële middelen van het algemeen nut beogende instellingen worden geworven en besteed;
- d. Zomede al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

De stichting tracht dit doel te bereiken, onder meer door:

- Het verstrekken van donaties, subsidies, (micro)kredieten en andere vormen van (risicodragende) financiële steun aan organisaties en ondernemingen die zich richten op het bevorderen van de onafhankelijkheid van (kans)arme bevolkingsgroepen, bij voorkeur in een plattelandsomgeving en bij voorkeur ten behoeve van milieuvriendelijke, sociaal-ethische en fair-trade projecten;
- Het verrichten van onderzoek naar de werking van goede doelen en naar ontwikkelingsproblematiek – zulks in de meest ruime zin des woords – waarbij bewustwording, verantwoordelijkheid en medezeggenschap in situaties van achterstand, uitbuiting en conflict een grote rol spelen;
- Het verspreiden van informatie die de stichting door haar werkzaamheden verzamelt en het deelnemen aan en bevorderen van veranderingsprocessen op de gebieden waarop de stichting werkzaam is.

1.3 Samenstelling bestuur en directie

In 2005 is het bestuur uitgebreid van twee naar drie onbezoldigde bestuursleden.

De directie bestaat uit twee parttime werknemers, die het dagelijks beheer op zich nemen.

Daarnaast is er in 2005 een raad van advies gevormd van twee leden.

2 Activiteiten 2005

2.1 Nieuwe koers

Zoals reeds aangegeven heeft stichting Pequeno in de afgelopen jaren geleidelijk een verandering van koers ondergaan. Deze transformatie heeft in 2005 geleid tot het consolideren van nieuwe activiteiten. Tot voor kort hield Pequeno zich vooral bezig met het steunen, initiëren, sturen of begeleiden van projecten in Brazilië. In de jaren voor 2005 werd echter steeds minder aandacht besteed aan het doneren aan projecten en in toenemende mate aan het onderzoeken en beschrijven van de goede doelensector. In dit verband ging Pequeno zich meer en meer bezighouden met het uitdragen van ideeën en een kritische kijk op ontwikkelingen in deze sector. Eveneens groeide de aandacht voor het bewust en duurzaam beleggen en deels actief beheren van het vermogen in die zin, dat de investeringen ervan voor zover mogelijk samenvielen met de maatschappelijke doelstellingen van de stichting.

De donaties die de stichting nog deed en doet, gingen steeds meer in de richting van de aangepaste doelstellingen.

De ingezette veranderingen, in de loop van 2005 neergelegd in de nieuwe statuten, werden door de belastingdienst in 's Hertogenbosch erkend en gerangschikt volgens artikel 24 lid 4 Successiewet 1956 en zullen zich in 2006 voortzetten.

2.2 Publicaties

In april 2005 heeft Stichting Pequeno de website www.pequeno.nl gelanceerd. Deze lancering was een bevestiging van het voornemen om ervaringen, ideeën en ontwikkelingen naar buiten te brengen.

Per maand heeft de website gemiddeld ruim 1.300 bezoeken geteld. Het vermoeden bestaat dat de website vaak gevonden is door middel van het trefwoord "microkrediet" aangezien door het VN jaar van het microkrediet dit onderwerp veel aandacht heeft gekregen.

Via de contactmogelijkheid op de website zijn diverse reacties en vragen binnengekomen variërend van studenten die informatie zochten over microkrediet tot verzoeken voor financiële steun, advies en sollicitaties. Pequeno heeft de reacties en vragen altijd zo goed mogelijk beantwoord.

Het maken van de website heeft, mede door gerezen problemen met de webmaster, veel tijd en energie gekost. Daarom is eind 2004 een einde gekomen aan de samenwerking met deze webmaster en hebben we iemand moeten zoeken die bereid was het werk af te maken. Dit heeft nogal wat technische problemen opgeleverd, maar dankzij de goede relatie met de nieuwe webmaster is het dan toch in 2005 tot een enigszins bevredigende voltooiing gekomen.

Toen een paar jaar geleden het idee voor een website opkwam, was het plan om deze te gebruiken als instrument om de ontwikkelingen rond projecten en onderzoeken van Pequeno te publiceren. Door diverse ontwikkelingen in Pequeno's activiteiten bleek het uiteindelijk niet verstandig om te gevoelige informatie over collega-organisaties zomaar op de website te plaatsen. Daarom is er na de lancering in 2005 nog niet veel aan de site toegevoegd. Dat is op zich niet zo'n probleem omdat er ruim voldoende informatie op de site te vinden is. In ieder geval wordt de website zeker gebruikt als visitekaartje, waardoor we op een eenvoudigere manier onze relaties kennis kunnen laten nemen van de gezichtspunten van Pequeno.

Naast het publiceren van de website heeft Pequeno twee interviews afgelegd aan de media. In de FM-Weekly (Filantropisch Magazine) van 24 maart 2005 en in de nieuwsbrief van april 2005 van de VBDO (Vereniging van Beleggers in Duurzame Ontwikkeling) zijn deze interviews gepubliceerd.

Tenslotte heeft Pequeno ook deelgenomen aan een lezerspanel van FM-Weekly. Daarbij werden een aantal relevante stellingen over goede doelen voorgelegd, waarop verschillende panelleden hun visie gaven. Deze reacties werden digitaal gepubliceerd door FM-Weekly.

Vooruitzichten voor 2006:

In de loop van 2006 zal er gewerkt worden aan meer publicaties op de website. Tevens zal er m.i.v. 2006 nagedacht worden over een strategie om langlopende onderzoeken naar buiten te brengen. Dit kan in de vorm van eigen publicaties of door op zoek te gaan naar geïnteresseerde media. Ter ondersteuning zal er gezocht worden naar een tekstschrijver, die zowel in opdracht als op eigen titel schrijfwerkzaamheden van Pequeno kan begeleiden en die zonodig schrijfopdrachten voor Pequeno kan uitvoeren:

- 1.** het redigeren van bestaande teksten voor de website.
- 2.** het schrijven of herschrijven van teksten gericht op een specifieke doelgroep.
- 3.** het schrijven of herschrijven van onderzoeksresultaten, die door Pequeno in kaart zijn gebracht.
- 4.** meedenken over een publicatie over goede doelen in het algemeen, met als uitgangspunt de resultaten van de specifieke case-studies van Pequeno, nl. het project Sítio de Arcozelo (Paty do Alferes), de organisatie IBISS en de studie naar het CBF (Centraal Bureau Fondsenwerving).
- 5.** het schrijven van artikelen, die bijvoorbeeld kunnen worden aangeboden aan de media.

2.3 Onderzoek goede doelensector en CBF

Stichting Pequeno heeft in de eerste jaren van haar bestaan, naast positieve projectervaringen, een aantal serieuze negatieve ervaringen opgedaan met bestedingen van haar donaties. In een enkele geval bleek het zelfs zeer moeilijk na te gaan waar de gelden aan waren uitgegeven. Daarom heeft Pequeno zich steeds meer gestort op het doen van onderzoek, waarbij uitwisseling met collega-donateurs een grote rol heeft gespeeld. Gedurende dit onderzoek is gebleken dat er ook bij andere organisaties, van groot tot klein, veel te weinig inzicht bestaat in de bestedingen van de gelden en dus ook niet in de realisatie van de gestelde doelen. Bovendien blijkt uit onderzoek dat in het algemeen een substantieel aantal hulpprojecten in ontwikkelingslanden (ca. 1/3 deel) wordt afgeschreven terwijl doorgaans slechts 1/3 deel als 100% geslaagd beschouwd kan worden. Deze feiten hebben Pequeno gealarmeerd en het is de reden waarom Pequeno zich meer is gaan verdiepen in de goede doelensector in zijn geheel en de werkelijke waarde van enkele spelers in en buiten Nederland in het bijzonder.

Tijdens deze studie is Pequeno gestuit op een veel ernstiger probleem met een veel grotere reikwijdte. Zowel fondsenwervende organisaties, collega-vermogensfondsen als het CBF (instantie die een keurmerk verleent) zijn voor een belangrijk deel gefixeerd op het behoud van hun goede naam, het imago. Deze overmatige aandacht voor de kwantitatieve aspecten van de fondsenwerving en de naamsbekendheid gaat veelal ten koste van energie die op de realisatie van de doelstellingen en de verificatie van projectbestedingen wordt gericht. De populaire trend om "transparant" te zijn, dreigt een loze kreet te worden zolang een groot deel van de aandacht, zowel van de organisaties zelf als van de overheid, de media en het CBF, uitgaat naar het opvoeren van de administratieve druk, het creëren van alsmear meer regels en het wekken van de schijn dat daarmee de achterliggende problemen zijn opgelost. Pequeno is van mening dat deze wijdverbreide tendens doorbroken moet worden. Zolang de donateur geen open informatie krijgt over de werkelijkheid, met name op project-niveau, zolang zal het publieksvertrouwen aan een zijden draadje hangen.

In dit kader heeft Pequeno in 2005 een aantal activiteiten in gang gezet.

- 1.** Er is een klacht ingediend bij het CBF over onterecht gebruik van het keurmerk door fondsenwervende stichtingen. Toen op het eerste verzoek om opheldering geen antwoord kwam, heeft Pequeno dit opnieuw aangekaart. Ook op deze klacht is echter in 2005 geen reactie ontvangen.
- 2.** Pequeno heeft contact gezocht met de onderzoekers van "Geven in Nederland" met de vraag of er samengewerkt zou kunnen worden aan een onderzoek naar de kennis die de Nederlander heeft over de inhoud van het CBF-keurmerk. Het onderzoek "Geven in Nederland" onderzoekt het geven van geld en tijd door individuen, huishoudens, fondsen en bedrijven aan maatschappelijke en goede doelen. Dit onderzoek wordt sinds 1993 tweejaarlijks uitgevoerd door de Werkgroep Filantropie van de Vrije Universiteit in Amsterdam. Op 28 april 2005 werd het boek 'Geven in Nederland 2005' gepresenteerd, waarbij Pequeno aanwezig was. In dit onderzoek is de vraag gesteld of de respondenten

het CBF kenden ja of nee. Pequeno wil aan degenen die daarop met ja hebben geantwoord nog verder doorvragen. De werkgroep heeft aangeboden om een paar vragen mee te laten lopen met de volgende vraagronde in mei 2006. Tijdens overleg met de GIN onderzoekers bleek er toch nog wel enige discussie nodig te zijn om tot een bevredigende formulering van de vragen van Pequeno te komen.

3. Intussen wordt er door verschillende onderzoekers vanuit diverse invalshoeken onderzoek gedaan naar het CBF keurmerk en naar de goede doelensector in het algemeen. Pequeno probeert deze ontwikkelingen zo goed mogelijk te volgen om meer helderheid te krijgen in wat er wel en niet is of wordt onderzocht. Dit is belangrijk om bepaalde onderzoeken niet te doubleren.
4. Verder heeft Pequeno contact gezocht met het media-adviesbureau "het Mediahuis". Samen met het Mediahuis is een projectvoorstel "realistisch geven" ontwikkeld (zie 2.8).
5. Tenslotte is er voortgang gemaakt met een omvangrijke case-studie naar onregelmatigheden met bestedingen (Zie 2.4).

Vooruitzichten voor 2006:

Wat betreft het CBF zal Pequeno in 2006 op een aantal punten nog verder onderzoek doen naar de reikwijdte van en misleiding via het keurmerk. De volgende deel-onderzoeken zullen aandacht krijgen:

1. Er zal een aantal vragen over de beeldvorming van het CBF gesteld worden aan respondenten uit het onderzoek van de werkgroep "Geven in Nederland".
2. Pequeno zal onderzoeken in hoeverre de informatie, die zowel door keurmerkhouders als door derden via internet over het CBF wordt verspreid, overeenkomt met de werkelijke activiteiten van het CBF.

Naar aanleiding van de uitslagen zal een rapport gemaakt worden. Daarna zal Pequeno een strategie uitwerken om met het rapport naar buiten te treden.

2.4 Onderzoek IBISS

IBISS is een organisatie gevestigd te Rio de Janeiro (Brazilië) die vnl. betrokken is bij de problematiek van straatkinderen in deze stad. Pequeno steunde IBISS en IBISS projecten van 1996 tot en met 2000. Mede door haar betrokkenheid in 1997-1998 bij het educatieve reisproject ("Amigos") kreeg Pequeno een beter inzicht in de werkwijze van IBISS en in bepaalde verhoudingen binnen deze organisatie. Pequeno heeft IBISS om verantwoording verzocht van de door Pequeno aan IBISS gedoneerde gelden en om opheldering gevraagd i.v.m. overige kwesties waarbij Pequeno, IBISS en derden betrokken waren.

IBISS heeft Pequeno jaarrekeningen toegezonden. Vragen die Pequeno naar aanleiding van de jaarrekeningen, de bestedingen en overige zaken heeft gesteld zijn naar het oordeel van Pequeno niet, en zeker niet in alle opzichten bevredigend beantwoord.

In 2001 beëindigde IBISS abrupt de relatie met Pequeno, ten gevolge waarvan nadien een aantal vragen van Pequeno onbeantwoord zijn gebleven. Pequeno is ermee bekend dat ook andere donateurs verwante ervaringen met IBISS hebben als Pequeno.

Pequeno heeft terzake een nader onderzoek ingesteld. IBISS heeft van haar ontstemming terzake aan Pequeno doen blijken. Pequeno heeft eind 2004 ingestemd met een bemiddelingspoging door de Nederlandse tak van de IBISS organisatie. Dit bemiddelingstraject heeft een aantal maanden geduurd, maar naar het oordeel van Pequeno niet tot concrete resultaten geleid. Voor Pequeno bleven een aantal vragen onbeantwoord met betrekking tot de methode van werving, besteding van gelden en informatieverspreiding aan de zijde van IBISS. Pequeno acht het tot haar maatschappelijke taak om terzake nader onderzoek in te stellen. Zodra het onderzoek is afgerond zal Pequeno daarover nader rapporteren.

2.5 Projectsteun

In 2005 heeft Stichting Pequeno de volgende projecten financieel ondersteund c.q. in overweging genomen:

1. Naam Projectpartner: Solidaridad, Utrecht, Nederland

Contractnummer: 00105

Bedrag: € 20.000,- verdeeld in twee gelijke delen over de jaren 2005 en 2006

Achtergrond:

Pequeno zocht naar wegen om een bijdrage te kunnen leveren aan de ontwikkeling of bestendiging van fairtrade producten. Daarom is contact gelegd met Solidaridad. Op korte termijn bleek er grote behoefte te zijn aan schoon drinkwater voor de boeren, die de Eco-Oké bananen telen en de seizoenarbeiders die worden aangetrokken.

Doelstelling:

Doel van dit project is het verbeteren van de toegang tot drinkwater voor circa 500 arme plattelandsgezinnen en het ontwikkelen van een effectief beheer van een drinkwatersysteem in twee rurale dorpen waar een fairtrade programma loopt van Biorganika/Agrofair. Deze dorpen, La Margarita en Hualtocal zijn gelegen in de Valle de Chira, Querecotillo district, provincie Sullana, Piura-regio, Noord Peru. De begunstigden zijn gezinnen van landloze arbeiders en kleine producenten in de agrarische sector, die voornamelijk fairtrade bananen telen. Zij krijgen tegen gereduceerd tarief toegang tot de watervoorziening. Eventuele water-overschotten zullen, tegen door een watercomité vastgesteld tarief, verkocht worden aan Biorganika of andere fruitproducenten in de regio. Het eigen beheer door de doelgroepen vormt een belangrijke factor in het streven naar verantwoordelijkheid en duurzaamheid binnen het project.

Financiering:

Het eerste deel van de financiering zal worden aangewend voor het doen van bodemonderzoek, het aanboren van een waterbron op een stuk grond dat eigendom zal zijn van de Asociación de Trabajadores in het dorp La Margarita en het realiseren van een pompinstallatie en de bouw van een reservoir.

Het tweede deel van de financiering zal gebruikt worden voor de aanleg van een netwerk van pijpleidingen en tien gemeenschappelijke tappunten.

Daarnaast zullen er in de beginfase activiteiten worden ontwikkeld ter verkrijging van de nodige vergunningen, de opzet en vestiging van de democratische organisatie van de betrokken bewoners en de opleiding en begeleiding van de direct verantwoordelijken voor het beheer en het onderhoud van het watersysteem.

Verantwoording:

Pequeno heeft een uitgebreid contract opgesteld, waarin de negatieve lessen uit het verleden op een positieve manier zijn omgezet in heldere concrete afspraken. In de verdere samenwerking tussen Solidaridad en Pequeno zal blijken of deze manier van werken effectiever is geworden dan voorheen.

Vooruitzichten voor 2006:

Door vertragingen die zijn opgetreden in verband met de vereiste nauwkeurigheid in de opzet, de vergunningen en de eigendomsrechten van de grond waar de put geslagen moet worden, is het nog niet helemaal duidelijk of het tweede deel al in 2006 zal worden uitgegeven.

2. Naam Projectpartner: Espaço Cultural da Paz, Teixeira de Freitas, Bahia, Brazilië

Contractnummer: 00205

Bedrag: € 2.530,-

Achtergrond:

Teixeira de Freitas was tot 1950 niet meer dan een onbeduidend dorp. Door de ontwikkeling van papierindustrie, waarvoor grootschalige eucalyptusplantages werden aangeplant, werden kleine landarbeiders verdreven van hun grond en trokken naar Teixeira de Freitas. Het dorp breidde zich in snel tempo uit tot een stad, die nu ongeveer 150.000 inwoners telt. De stad is in zo'n snel tempo gegroeid dat al snel bleek dat velen er geen werk konden vinden.

Een toenemend deel van de bevolking van Teixeira de Freitas leeft onder de armoedegrens. Zoals in vele steden van Brazilië is hun woonsituatie belabberd. Voor deze "vluchtelingen" en hun gezinnen wordt de situatie er niet beter op. Regelmatig komen meer migranten van het platteland naar de stad. De scholing in Teixeira de Freitas is (o.a. door fraude met overheidsgeld) veelal gebrekkig, de gezondheidssituatie verre van ideaal. Volwassenen en jongeren lopen het risico om in de criminele sfeer verstrikt te raken. Drugsgebruik en prostitutie groeien. De bevolking raakt gedemotiveerd en wordt steeds meer afhankelijk van al of niet aanwezige hulpprogramma's. Dit "model" is in het klein een kopie van de wijze waarop veel grotere steden in Brazilië en in de hele derde wereld al tientallen jaren geleden aan hun ontwikkeling begonnen zijn. Deze ontwikkeling lijkt

onomkeerbaar. Om de situatie niet al te zeer uit de hand te laten lopen (misdad en corruptie zijn nu al economische factoren geworden, geweld is aan de orde van de dag, drugsgebruik onder jongeren neemt schrikbarende vormen aan) is beleid hard nodig. Initiatieven vanuit de bevolking vormen een essentieel onderdeel van deze oplossing, zeker daar waar overheden hun verantwoordelijkheden laten liggen. Juist daarom steunde Pequeno het door bewoners geleide sociale opvangcentrum "Espaço Cultural da Paz" al eerder en honoreerde ook ditmaal een aanvraag.

Doelstelling van het project:

Het opknappen van het voorste gedeelte van een gebouw, dat dienst doet als cultureel centrum in de achterstandswijk, São Lourenço. De Espaço Cultural da Paz ("Cultuurplaats van de Vrede") begeleidt jongeren via bijlessen, er is een kleine bibliotheek en er worden cursussen gegeven zoals houtbewerking, muziek en theater. Tevens worden er bijeenkomsten georganiseerd voor de bewoners van de arme wijk. Er wordt voorlichting gegeven over drugs, sexueel overdraagbare ziekten, over vroegtijdige zwangerschap, inspraak en mensenrechten. Af en toe zijn er buurtfeesten en het project organiseert ook manifestaties tegen allerlei misstanden in en rond de stad. Daarbij worden ook verantwoordelijke politici uitgenodigd. Daarnaast wordt het pand ook gebruikt als inloopcentrum, waar buurtbewoners elkaar kunnen ontmoeten en zich op een zinvolle manier kunnen ontspannen. Degenen die problemen hebben vinden er een luisterend oor of een advies. Kortom, de Espaço is in deze marginale wijk een centrum dat respect oproept en dat de sociale samenhang bevordert.

Financiering:

In 2001 en in 2002 heeft Pequeno dit project al gesteund met een totaalbedrag van ca. € 6.140,- voor het voltooiën van het achterste deel van het centrum. Deze ruimtes waren bestemd voor het geven van cursussen en voor culturele activiteiten en er werden een paar eenvoudige logeerruimtes ingericht voor projectmedewerkers die van verder weg moeten komen om seminars, workshops of optredens te verzorgen.

Alle drie de financieringen zijn voor een deel gebruikt om bouwmaterialen aan te schaffen en voor een deel om bouwvakkers uit te betalen. Maar veel van de werkzaamheden zijn gedaan door vrijwilligers. De initiatiefnemers en coördinatoren van het project werken zelf ook intensief aan de bouw mee. Ook wordt een deel van de financiering door de Espaço Cultural zelf opgebracht.

Verantwoording:

Over de eerste twee financieringen hebben we goede verantwoording ontvangen zowel financieel als een kort inhoudelijk verslag. Bovendien heeft Pequeno in het verleden het project tweemaal bezocht en heeft daarbij een zeer goede indruk gekregen van de inzet en motivatie van de initiatiefnemers, een echtpaar dat zich dag en nacht inzet voor het project. Ook zijn er toen ontmoetingen geweest met diverse betrokkenen, waardoor duidelijk werd dat er een heel netwerk van vrijwilligers in de omgeving meewerkt om het project continuïteit te bieden. De veelzijdige talenten onder de medewerkers worden daarbij ten volle benut.

Vooruitzichten voor 2006:

De verdere ontwikkelingen rond het project zullen we afwachten. We gaan er wel vanuit dat de meest elementaire bouwwerkzaamheden wel gerealiseerd zullen zijn. Mogelijk kan Pequeno nog een kleine gift doen, waarmee de lopende onkosten om het project te laten functioneren, kunnen worden gedekt. Daarbij zullen we zeker een limiet moeten aangeven en meedenken over mogelijkheden die een duurzame oplossing kunnen bieden om in de toekomst deze terugkerende kosten te dekken. Daarbij zal Pequeno de coördinatoren stimuleren om lokale financiering te zoeken, waardoor tevens de betrokkenheid in de omgeving kan worden vergroot.

3. Naam Projectpartner: APAGEES (Associação dos Pequenos Agricultores do Estado de Espírito Santo), Brazilië

Contractnummer: 00305

Bedrag: € 5.750,-

Achtergrond:

APAGEES is een afdeling van een landelijk Braziliaans netwerk van de MPA (Movimento dos Pequenos Agricultores). Deze "beweging van kleine boeren" zet zich in om de bevolking op allerlei terreinen bij te staan, waardoor deze een grotere kans hebben op een menswaardig bestaan in rurale gebieden. De activiteiten bestaan uit educatieve programma's op het gebied van ecologische productiewijzen, diversificatie van gewassen, marktgericht denken, politiek bewustzijn met daarbij behorende rechten en plichten, het voeren van administratie etc. Daarbij worden ook bijeenkomsten georganiseerd waarbij uitwisseling en samenwerking wordt gestimuleerd. Ook heeft

de MPA / APAGEES activiteiten ontwikkeld om te boeren te begeleiden bij het verkrijgen van kleine kredieten onder gunstige voorwaarden, waardoor op den duur de spiraal van armoede kan worden gekeerd. De APAGEES organiseert daarnaast culturele activiteiten, waarbij traditionele vormen van expressie en solidariteit weer tot leven worden gebracht.

Doelstelling:

De steun van Pequeno is bestemd voor salariskosten van een intermediair, die kleine boerenfamilies ondersteunt bij een proces van kleinschalige commercialisering van (o.a. biologische) landbouwproducten. Deze begeleider bezoekt zo veel mogelijk boeren uit de wijde omgeving vanuit de standplaats, São Gabriel da Palha, een dorp in het noorden van de staat Espírito Santo. De begeleider is naast deze hoofdtaak tevens lid van het landelijke coördinatie-team van de MPA, waardoor hij invloed kan uitoefenen op het beleid. De problemen, waarmee vooral de kleinste boerenfamilies te kampen hebben, staan echter niet los van de oprukkende industrieën in Brazilië, die veelal met buitenlands kapitaal worden gefinancierd. Daarom is het ook van groot belang dat de MPA deze problemen voortdurend onder de aandacht brengt van de (internationale) politiek en de financiële wereld. Dit is dan ook een tweede belangrijke taak voor de intermediair i.s.m. zijn collega's.

Financiering:

In november 2003 heeft Pequeno de salariskosten voor een begeleider, Sergio Osmar Conti, gefinancierd voor de periode van 1 jaar met een bedrag van € 2.100,-. D.m.v. een contract is afgesproken dat Pequeno na zes maanden en na een jaar een periodiek verslag zou ontvangen, waarin de stand van zaken rondom de activiteiten van APAGEES zouden worden toegelicht. Tevens zou na het betreffende jaar een financiële verantwoording worden gestuurd.

In september 2005 heeft Pequeno opnieuw APAGEES gesteund met een donatie van € 5.750,-, die tweeledig zou worden gebruikt. Met een deel zijn weer de salariskosten voor 1 jaar gedekt voor Sergio Osmar Conti. De rest van het bedrag was bestemd voor een kleine motorfiets, die onontbeerlijk is om de doelgroep van APAGEES in moeilijk toegankelijke gebieden te kunnen bereiken. Ook over deze donatie hebben we een contract opgesteld met daarin dezelfde afspraak wat betreft verslaglegging en verantwoording.

Verantwoording:

Over de eerste steun uit 2003 hebben we het verslag na een half jaar niet gekregen. In mei 2005 ontvingen we een inhoudelijk verslag met foto's van enkele activiteiten en de financiële verantwoording over de salariskosten. Deze vorm van vertraging is voor ons niet nieuw. Pequeno zou het liever anders zien, maar we begrijpen dat het geen onwil is, maar bittere noodzaak om te kiezen voor prioriteiten. Na jaren ervaring met organisaties en projecten die in marginale omstandigheden hun idealen proberen te realiseren, weten we dat het nu eenmaal in de praktijk vaak moeilijk is om de donateur precies op de afgesproken tijd in te lichten over de ontwikkelingen. In het verleden heeft Pequeno met de aanvrager, Derli Casali, een goede relatie opgebouwd toen hij nog bij de Comissão Pastoral da Terra (CPT) in Espírito Santo werkzaam was. We hebben hem tijdens onze reizen naar Brazilië meerdere malen ontmoet en zijn toen vaak met elkaar opgetrokken terwijl we allerlei projecten bezochten. Daardoor hebben we veel vertrouwen in hem gekregen. Hij is een bevlogen man, heeft zeer veel kennis op het terrein van de landbouwproblematiek in zijn gebied en zet zich volledig in.

APAGEES is klein, kampt met een chronisch tekort aan menskracht en moet met minimale middelen proberen een behoorlijk groot plattelandsgebied met haar adviezen te bedienen. Daarnaast doen zich voortdurend actuele situaties voor, waardoor alle aandacht gericht moet worden op de strijd, die gevoerd moet worden tegen het oprukken van grootschalige landbouw en de daarbij veel voorkomende onteigening van grond van de allerarmste boerengezinnen. Kort na het verlenen van de steun in 2005 ontving Pequeno een verantwoording over de aanschaf van de motorfiets.

Vooruitzichten voor 2006:

Na september 2005 heeft Pequeno geen bericht meer van APAGEES ontvangen. We wachten rustig af tot het najaar en zullen dan, indien nodig, zelf weer contact met hen opnemen. Of in 2006 opnieuw een aanvraag zal worden ingediend om de werkzaamheden van Sergio te kunnen continueren, is niet bekend.

4. Naam Projectpartner: vzw Atlas-BzN, Antwerpen, België

Contractnummers: 00303 en 00104

Bedragen: respectievelijk € 27.130,88 en € 20.869,12 (een totaal van € 50.000,=)

Achtergrond:

Atlas is een Vereniging zonder Winstoogmerk, opgericht in 2001 onder de vleugels van de Bond zonder Naam in Antwerpen. Atlas wil initiatieven nemen die zich richten op het voorkomen van geweld in de samenleving. Dit doet zij door programma's te ontwikkelen waarbij trauma's kunnen worden verwerkt en destructief gedrag omgezet kan worden in constructief gedrag. Hierbij staan het kind en de jongere in alle initiatieven centraal.

In het centrum voor integrale gezinszorg, de Stobbe, waar gewerkt wordt met gezinnen waarin huiselijk geweld voorkomt, tracht men met beperkte middelen te zorgen voor de meest kwetsbare leden van onze samenleving, de kinderen en de problematische gezinnen waarvan ze deel uitmaken. Men wordt er dagelijks op schrijnende wijze met de leemtes in de wetgeving en de onvolkomenheden in de maatschappelijke hulpverlening geconfronteerd.

Op initiatief van de Bond zonder Naam is vanuit de Sociale dienst, de Jeugdrechtbank Antwerpen, de Politie jeugdbrigade Antwerpen, Sociale Dienst Politie jeugdbrigade Antwerpen, Sociale Dienst Comité Bijzondere jeugdzorg Antwerpen, De Stobbe Antwerpen, Vertrouwenscentrum Kindermishandeling Antwerpen en Jeugdrechter Hänsch een gemeenschappelijke noodkreet geformuleerd. Via het dossier "Een Titanic vol kinderen", met twee persvoorstellingen, cd, video en spots op radio en televisie is geprobeerd de samenleving gevoeliger te maken voor de problematiek van het huiselijke geweld en specifiek voor het gebrek aan veiligheid van de kinderen. Al tijdens de start van dit initiatief was het duidelijk dat signaleren alleen niet volstond. In een tweede fase moest een zichtbaar geweldbestrijdend beleid worden uitgebouwd.

Doelstelling van het project:

1. Inzicht krijgen in de ouderschapsbekwaamheid en de problemen van de ouders die hulp ontvangen in het Centrum voor Integrale Gezinszorg "De Stobbe". Het streven is om met het onderzoek die domeinen waarop de gezinnen ondersteuning, training of vorming behoeven, in kaart te brengen.
2. Het inventariseren van (internationale) programma's die hun efficiëntie hebben bewezen om de ouderschapsbekwaamheid te verhogen.

Het onderzoek wordt gevoerd in samenwerking met het "Universitair Centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie" te Antwerpen.

Op basis van de resultaten van beide zoekprocessen zal een effectief interventieprogramma ter verbetering van de ouderschapsbekwaamheid van zoveel mogelijk gezinnen worden ontwikkeld.

Dit programma is beschikbaar voor alle organisaties die daaraan behoefte hebben.

Financiering: een gedeelte van de salariskosten van klinisch psychologe, Inge Glazemakers, gedurende 1 jaar (periode 01.10.2004 – 01.10.2005). De andere helft van deze salariskosten zal door de Belgische overheid worden bekostigd in het kader van een zgn. "Dehousse mandaat".

Verantwoording:

In december 2004 is er speciaal voor Pequeno een uitgebreide presentatie over de vorderingen van het onderzoek door Inge Glazemakers verzorgd. Dit was zeer verhelderend en de ontwikkelingen waren interessant. Zeker omdat, sneller dan verwacht, direct in het onderzoek met de bewoners van "De Stobbe" gewerkt kon worden met het programma Triple P (Positive Parenting Program), een programma dat ontwikkeld werd door de universiteit van Queensland in Brisbane, Australië.

Op 7 juni 2005 heeft Pequeno een symposium bijgewoond over geweld in het gezin en het Triple P-programma in Antwerpen. Daarbij werden de laatste ontwikkelingen toegelicht omtrent het onderzoek, de implementatie van het Triple-P programma en diverse aspecten in de Belgische en internationale situatie rondom huiselijk geweld en weerbaarheid van achtergestelde gezinnen.

Vooruitzichten voor 2006:

M.b.t. de vorderingen van het onderzoek in het jaar 2005 zal begin 2006 weer contact met Atlas zijn.

5. Naam Projectpartner: Oikocredit

Naam project i.v.m. verzoek om garantstelling: Gebana

Omschrijving project:

In september 2003 werd Pequeno door Kees van den Burg, Manager Global Credit and Fair Trade van Oikocredit, benaderd met de vraag of Pequeno interesse had een garantie af te geven op een lening-aanvraag van Gebana Zwitserland. Het betrof een krediet, dat was aangevraagd door

Gebana Zwitserland, maar dat bestemd was voor de ontwikkeling van nieuwe fairtrade producten door Gebana Brasil. Gebana Brasil, tot voor kort een dochter van Gebana Zwitserland, koopt biologische soja in van een aantal kleine boerenbedrijven in Paraná, een zuidelijke staat van Brazilië. Tot nu toe worden de sojabonen in ruwe vorm geëxporteerd naar Europa. Met het aangevraagde krediet wil Gebana veredelde eindproducten in Brazilië gaan voortbrengen, zodat de winst op de meerwaarde van deze producten in Brazilië zelf kan worden gegenereerd.

In de loop van 2004 heeft over dit project diverse keren overleg plaatsgevonden en heeft Pequeno zich verdiept in de onderneming en de kredietaanvraag. Medio 2005 heeft Gebana Zwitserland bekend gemaakt dat er een structuurverandering binnen Gebana zou gaan plaatsvinden. Er is een proces in gang gezet waarbij Gebana Brasil zelfstandig wordt. Daardoor is de kredietaanvraag overgegaan naar het bedrijf in Brazilië en de verantwoordelijkheid voor het maken van van de financiële en maatschappelijke analyses naar Oikocredit Uruguay, onder leiding van Leonel Roland. Door directe samenwerking in het verleden met Oikocredit Uruguay (Project APAEB en het afgewezen project ORHU) is Pequeno ervan overtuigd geraakt dat deze afdeling van Oikocredit International niet over één nacht ijs gaat in de beoordeling en acceptatie van projecten.

Vooruitzichten voor 2006:

In de loop van 2006 zal er waarschijnlijk een definitieve beslissing rond deze kredietverstrekking vallen met de eventueel daaraan gekoppelde garantstelling door Pequeno.

2.6 Externe relaties

• Profonte

Profonte is een adviesbureau voor de filantropische sector. Pequeno is door Monique van 't Hek van Profonte reeds in 2004 benaderd met de vraag over hoe de samenwerking tussen Pequeno en IBISS was verlopen. Ook Pequeno heeft Profonte gevraagd naar diens ervaringen.

In 2005 heeft Pequeno aan Profonte advies gevraagd over een strategie die Pequeno zou moeten volgen om negatieve ervaringen met bestedingen van donaties naar buiten te brengen. De concrete opdracht was om Pequeno's verslag over het project "Sítio de Arcozelo in Paty do Alferes" te bestuderen en van commentaar te voorzien. Profonte heeft een aantal aanbevelingen gedaan om bij toekomstige projecten vooraf betere afspraken te maken. Dit is natuurlijk wel belangrijk. Maar Pequeno blijft van mening dat de problemen, die in het rapport over het project in Paty do Alferes (zie "de weg van een gift" op www.pequeno.nl) uitgebreid worden beschreven, niet alleen met regeltjes en contracten zijn af te dekken of te voorkomen.

Op de vraag of en hoe een dergelijke ervaring door Pequeno het beste naar buiten kon worden gebracht, is geadviseerd het verhaal kort en bondig samen te vatten en dan te publiceren. Daarnaast heeft Profonte geadviseerd om in gesprek te gaan met de FIN (Vereniging van Fondsen in Nederland) en ook lid van deze vereniging te worden om via die weg effectiever mee te kunnen praten over nieuwe ontwikkelingen binnen de sector.

Het voorstel om het verhaal over het project in Paty samen te vatten en te publiceren zal in 2006 worden gerealiseerd.

Het lidmaatschap van de FIN is in 2005 al gerealiseerd en Pequeno zal in 2006 een weg zoeken om binnen de FIN de discussie te volgen over de ontwikkelingen binnen de goede doelensector.

• Oikocredit

Vanwege het VN jaar van het microkrediet werd Pequeno uitgenodigd voor het symposium "Microkrediet: Klein Geld – Groot Vermogen" op 10 maart in Den Haag. In het eerste deel hielden diverse prominente sprekers uit binnen- en buitenland een pleidooi voor microfinanciering als wapen tegen de armoede. Na de pauze was er een leerzame paneldiscussie waarbij de verschillende standpunten over de vraag, of met microkrediet de allerarmsten kunnen worden geholpen, uitgebreid aan de orde kwamen. In juni 2005 hebben we de algemene jaarvergadering van Oikocredit kunnen bijwonen omdat dit jaar deze redelijk in de buurt, nl. in Bonn, werd gehouden. Het was een zeer interessante dag met veel lezingen en debatten over de ontwikkelingen in de wereld van microfinancieringen. We vonden het echter wel jammer dat er door de volle agenda en door de nogal complexe structuur van Oikocredit niet veel persoonlijke contacten konden worden gelegd. Wel hebben we kunnen bijpraten over onze lopende garantstelling voor APAEB in Noordoost Brazilië met onze contactpersoon aldaar, de regiomanager Leonel Roland.

Later hebben we in Nederland met Ben Simmes, Director Membership and Investments, overleg gepleegd over ons gevoel van gemis aan een duidelijke contactpersoon binnen Oikocredit. Hij heeft nogmaals uitgelegd dat we altijd bij hem kunnen aankloppen voor vragen of overleg, maar dat Oikocredit inderdaad geen afdeling "Private Banking" heeft en dat dat voorlopig ook niet in de planning zit. Ben adviseerde ons om, naast onze deelname in de Oikocredit International Share Foundation, lid te worden van Oikocredit Nederland, waar allerlei participerende partijen uit heel Nederland in vertegenwoordigd zijn. Dit hebben we dan ook gedaan. Zo kunnen we meer betrokken blijven bij de nieuwe ontwikkelingen en desgewenst ledenvergaderingen bijwonen.

- **Vereniging van fondsen in Nederland (FIN)**

In maart 2005 heeft er dank zij bemiddeling van Monique van 't Hek (Profonte) overleg plaatsgevonden tussen Pequeno en Arthur Offers (bestuurslid van de FIN). Hierin zijn ervaringen, met name over problemen met verantwoording van donatiegelden, uitgewisseld. Daarna heeft er een briefwisseling tussen Pequeno en Arthur Offers plaatsgevonden, waarbij Pequeno concreet aanvullingen heeft voorgesteld op de gedragscode en de aanbevelingen die de FIN haar leden voorlegt. Hierna heeft nog een tweede ontmoeting plaatsgevonden, waarbij over deze aanvullingen is doorgepraat.

Nadat Pequeno zijn nieuwe statuten had op laten maken en de belastingdienst Pequeno de rangschikking had toegekend, is Pequeno lid geworden van de FIN. Op 7 oktober 2005 heeft Pequeno de eerste ledenvergadering van de FIN bijgewoond. Daarbij is wel duidelijk geworden dat het niet mee zal vallen om de hoofdthema's van Pequeno, nl. onderlinge uitwisseling over donaties en duurzaam vermogensbeheer, prominent op de agenda van de FIN te krijgen. Wij vrezen dat ook de FIN verzandt in een overvloed aan regeltjes, die in de praktijk alleen maar meer werk met zich meebrengen en die nog steeds op geen enkele manier kunnen voorkomen dat situaties, zoals in de diverse onderzoeken van Pequeno naar voren kwamen, zullen blijven bestaan.

- **Donateursvereniging**

Tijdens de oprichtingsfase van de donateursvereniging (DV) is er regelmatig contact geweest tussen Pequeno en de DV. Pequeno ging er vanuit dat een donateursvereniging een voor de hand liggend kanaal zou kunnen zijn om steun te vinden voor Pequeno's klachten, waarbij zelfs gehoopt werd op een gezamenlijk optreden.

De DV bleek daarop echter niet voorbereid en er was vanaf de oprichting meer aandacht voor publiciteit, waarbij de naamsbekendheid van de DV belangrijker leek dan hun inhoud. Er was nauwelijks een stevige basis gelegd om een uitgebalanceerde doelstelling en haalbaarheid daarvan te formuleren. Pequeno heeft haar bezorgdheid daarover al vanaf het begin tot uiting gebracht. Maar de publiciteitstrein was al op volle snelheid en de DV had geen tijd en aandacht om in rust met Pequeno van gedachten te wisselen. In het algemeen is Pequeno van mening dat de DV teveel een beleid voert waarbij eerder voor overleg met de fondsenwervende partijen en het CBF wordt gekozen dan voor de hoognodige aandacht aan kritische en / of misleide donateurs. Door haar aandacht voor het promoten van werving, wekt de DV de indruk een onvoldoende objectiverende en belangenbehartigende rol te vervullen en zich teveel te laten beïnvloeden door de belangen van de fondsenwerfers. Deze onbegrijpelijke verstrengeling tussen een vereniging van donateurs en de groep die zij geacht wordt kritisch te volgen, wekt het vermoeden dat DV niet meer vrijuit kan spreken. Het is zelfs zo dat Pequeno sterk de indruk heeft dat het ledenbestand van de DV voor een groot deel bestaat uit mensen die werkzaam zijn in de sector, waaronder een flink aantal fondsenwerfers.

De DV blijkt nauwelijks inzicht te hebben in de wensen en motivatie van zijn leden. Pequeno vindt dit onbegrijpelijk en heeft dan ook voorgesteld om daar onderzoek naar te doen. Er is overleg geweest met de DV over de vragen die dan zouden kunnen worden gesteld.

De conclusie is dat de DV zich te weinig bewust is van de betekenis van een belangenvereniging. Als de DV de behoeften van haar leden niet eens in kaart heeft gebracht, hoe kunnen die belangen dan behartigd worden. Wat doet de DV als het ledenbestand inderdaad voornamelijk uit eigen parochieleden bestaat, die via het (gratis) lidmaatschap op de hoogte blijven en invloed kunnen uitoefenen op de activiteiten van de DV? En wat voor standpunt neemt de DV in als blijkt dat de werkelijke donateur-leden willen dat de DV in de gaten houdt dat 100% van hun geld bij het doel terecht komt?

Omdat de DV toch het kanaal zou moeten zijn waar Pequeno gehoor zou moeten vinden, is Pequeno het contact blijven zoeken. Pequeno heeft steeds opnieuw geprobeerd zo genuanceerd mogelijk uit te leggen waar volgens haar de knelpunten in de goede doelen wereld lagen.

Pequeno heeft zelfs aangeboden om te praten over financiering voor bepaalde activiteiten van de DV. Dit overleg verliep niet helemaal naar wens omdat de DV geen duidelijke projectaanvraag heeft ingediend. De DV zocht financiering voor het project "de Geefwijzer", een database waarin potentiële donateurs kunnen zoeken naar organisaties die fondsen werven. Over dit project had Pequeno een aantal kritische vragen, maar het is er nooit van gekomen om deze bevredigend beantwoord te krijgen.

Wel is er na lang over en weer mailen, een persoonlijk gesprek geweest met de voorzitter, Esther Jacobs. Pequeno heeft daarbij nogmaals de blokkades en dilemma's proberen uit te leggen die uit de case-studies van Pequeno naar voren zijn gekomen. Toen pas werd uitgesproken dat de DV niet de capaciteit heeft om individuele klachten te behandelen. Uit het jaarverslag van 2005 van de DV kan worden opgemaakt dat individuele klachten niet door de DV kunnen worden behandeld. Pequeno neemt hiermee aan dat ook Pequeno's klachten hieronder vallen. Dit is zorgwekkend, want de klachten van Pequeno bestrijken een sectorbrede problematiek en kunnen niet zomaar afgewimpeld worden met de term "individuele klachten".

Wat betreft de kritiek op het CBF konden Pequeno en de DV elkaar goed vinden. De DV heeft in 2005 een klacht over een misleidende reclamecampagne van het CBF bij de Reclame Code Commissie neergelegd, waar Pequeno volledig achter is gaan staan. Daarbij heeft Pequeno ook argumenten aangedragen, waarmee de DV sterker zou kunnen staan. Begin 2006 heeft de DV deze zaak gewonnen en het CBF heeft zijn campagne moeten staken. Pequeno vindt het echter jammer dat de DV daarna toch een verzachtend persbericht gezamenlijk met het CBF heeft doen uitgaan. Daarmee is het maatschappelijke effect van deze actie minimaal geweest.

Verder zijn Pequeno en de DV het erover eens dat er een ombudsman voor klachten over goede doelen zou moeten komen. Esther vroeg of Irene niet de "ombudsvrouw" wilde worden. Daar hebben we over nagedacht, maar dat lijkt ons bij nader inzien niet de taak van Pequeno, maar van een onafhankelijke toezichthoudende instantie, die in Nederland niet bestaat. Wel wil Pequeno meewerken aan het faciliteren van een ombudsman of -vrouw. Ook heeft Pequeno in het gesprek aangegeven dat het belangrijk zou zijn om alle partijen die onderzoek doen, gegevens verzamelen etc., beter te laten samenwerken.

Vooruitzichten voor 2006:

Ook in 2006 zal Pequeno de activiteiten van de DV nauwgezet volgen en waar mogelijk vragen stellen of overleg plegen. Uit de informatie die uit de Algemene Leden Vergadering en de enquêtes van 2006 naar voren komt, kan pas worden bekeken of Pequeno daarop in kan spelen. Het blijft belangrijk om contact te houden, zeker omdat de DV formeel een steeds groter maatschappelijk draagvlak lijkt te vinden.

• Andere onderzoekers

Er worden regelmatig onderzoeken gedaan naar onderwerpen die met de goede doelen wereld te maken hebben. Bij de volgende onderzoeken is Pequeno of betrokken geweest of is er achteraf overleg geweest:

1. Onderzoeksbureau Intraval heeft van de Directie Opsporingsbeleid van het ministerie van Justitie opdracht gekregen om een doorlichting van de goede doelen sector uit te voeren. Het gaat erom de sector door te lichten op kwetsbaarheid voor infiltratie door georganiseerde criminaliteit. De opdracht is verbreed naar het tevens in kaart brengen van eventuele betrokkenheid van de sector bij financieel-economische criminaliteit, waaronder de financiering van terroristische organisaties. Begonnen wordt met het bestuderen van relevante literatuur, nota's en overige documenten en openbare bronnen met betrekking tot de goede doelen sector. Vervolgens wordt aan de hand van kennegegevens en interviews met betrokkenen uit de branche een landelijk beeld van de goede doelen sector gegeven. In deze fase wordt tevens door middel van uitgebreide interviews met sleutelinformanten het onderzoeksgebied voor de daadwerkelijke 'doorlichting' verder afgebakend. Het derde onderdeel is de doorlichting zelf waarbij het onderzoek zich toespitst op het meest kwetsbare deel van de goede doelen sector in Nederland. Pequeno is gevraagd door Intraval om mee te werken aan het onderzoek. Pequeno heeft volledig open kaart gespeeld in het eerste interview en daarom is er daarna nog intensief contact geweest. Daarbij heeft Pequeno het Bureau Intraval inzage verschaft in haar lopende en voltooide onderzoeken naar Paty, IBISS en het CBF. In gesprekken met Intraval is naar voren gekomen dat Intraval ontdekte dat er in de sector allerlei activiteiten gevoerd

kunnen worden, maar dat het zeer moeilijk is de feiten boven tafel te krijgen. Pequeno was volgens Intraval de enige partij die alle ins en outs van haar ervaringen openlijk heeft neergelegd. In de loop van 2006 zullen de resultaten van dit onderzoek openbaar zijn.

2. In de "consumentengids" van de Consumentenbond stond een samenvatting van een onderzoek naar goede doelen uitgevoerd door Klaas Nagel, medewerker afdeling consumentenonderzoek. De resultaten van dit onderzoek bevestigden voor een groot deel de mening die Pequeno heeft over de niet haalbare verwachtingen van de gevende consument. De conclusies die de Consumentenbond echter verbindt aan het CBF keurmerk waren daarentegen niet in overeenstemming met wat Pequeno graag zou zien. De Consumentenbond concludeert wel dat het CBF niet controleert of giften werkelijk bij het doel terechtkomen terwijl de donateurs dat wél verwachten. Maar uiteindelijk beveelt de Consumentenbond de leden toch aan om bij het doen van een schenking te letten op het CBF keurmerk. De reden die de Consumentenbond daarvoor aanvoert, is dat er nu eenmaal niets beters is. Pequeno heeft contact gezocht met Klaas Nagel, waarbij gaandeweg het gesprek duidelijk werd dat Klaas persoonlijk zich zeker kon herkennen in de mening van Pequeno, nl. dat de misleiding door het CBF op zou moeten houden. Pequeno stelde de Consumentenbond de vraag of deze verder mee zou willen praten over concrete stappen die zouden moeten worden genomen om de consument-gever in het vervolg beter te informeren. Daarop was het antwoord dat hij dat persoonlijk heel graag zou willen, maar dat hij van zijn werkgever daarvoor geen toestemming kan krijgen. De taak van de Consumentenbond houdt op bij het onderzoeken en signaleren. Pequeno betreurt dit omdat de problemen van bestedingen en verantwoorden van donatiegelden zo complex is, dat het doen van een eenmalig onderzoek naar de bestedingen van donaties niet kan volstaan om de belangen van de consument te dienen.
3. Verder heeft Pequeno nog diverse bestaande onderzoeken die betrekking hebben op het in kaart brengen van geefgedrag, vermogensbeleid, publieksvertrouwen, regels voor goed bestuur etc. uitgebreid onder de loep genomen.

- **Post Academische opleiding 'Philanthropic Studies'**

De opleiding "Philanthropic Studies" is een éénjarige post-academische opleiding op het gebied van de filantropie, verzorgd door de leerstoel Filantropie aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Deze opleiding bestaat uit een zestal modules, waarin verschillende aspecten van de filantropische sector centraal staan. Irene heeft in 2005 de volgende drie modules gevolgd:

1. In maart/april de module "Bestuur, Beleid en Evaluatie", waarin de evaluatie van de Samenwerkende HulpOrganisaties (SHO) betreffende de bestedingen van de grote sommen geld, die waren binnengehaald ten behoeve van de tsunami slachtoffers, uitgebreid aan bod kwam. Daardoor had Pequeno de gelegenheid mee te kijken achter de schermen van de grote Nederlandse Fondsenwervende organisaties die zich hebben verenigd in de SHO. Hierbij werd vooral duidelijk dat de SHO voornamelijk gezamenlijk werven, maar niet gezamenlijk besteden en dat binnen alle afzonderlijke organisaties een zeer slechte communicatie plaatsvindt tussen de afdelingen projecten en communicatie. M.a.w. de communicatie-afdelingen moeten naar hun donateurs en naar de media toe de bestedingen verantwoorden, terwijl ze naar verhouding veel te weinig informatie hebben over wat zich in het rampgebied allemaal afspeelt. In rampsituaties komen vaak zulke grote obstakels voor, waardoor het efficiënt realiseren van hulp in gevaar komt. Veel van de ingezamelde gelden kunnen / mogen daardoor onmogelijk snel en ondoordacht worden uitgegeven. Bovendien is gebleken dat ingezamelde hulp gelden regelmatig politieke of economische belangen dienen in plaats van dat ze daarwerkelijk voor hulp worden ingezet. Pequeno kan zich niet onttrekken aan de indruk dat, zodra de communicatie-afdelingen van wervende organisaties dergelijke negatieve berichten binnenkrijgen, ze er alles aan moeten doen om het verhaal zo te vertellen, dat het Nederlandse publiek tevreden is en vooral dat men bij een volgende inzamelingsactie weer opnieuw de portemonnaie zal trekken. Om allerlei (vaak begrijpelijke) redenen staan de communicatoren zo onder druk dat het creëren van een zo positief mogelijk beeld over wezenlijk moeilijke en tragische situaties het hoofddoel van de communicatie lijkt te zijn geworden. M.a.w. Pequeno werd ook in deze module bevestigd in haar mening dat het goede doel in de huidige structuur slachtoffer van een steeds hardere concurrentieslag en big business is geworden en dat ze daar geweld of ongewild zelf aan bijdraagt.
2. In september/oktober 2005 de module "Cultuur, Waarden en Ethiek", waarin gedurende het verloop van de colleges een vertrouwelijke sfeer ontstond, waardoor verschillende dilemma's

van studenten, binnen hun werk, naar voren kwamen. Pequeno heeft in het eindpaper de gedragscode van de FIN afgezet tegen eigen ervaringen, zoals met name opgedaan in de relatie met IBISS. In de laatste bijeenkomst heeft Pequeno haar paper kunnen toelichten.

3. In november/december 2005 de module "Capita Selecta". Deze module is een introductie in de theoretische stand van zaken in de filantropische sector. De colleges werden door de hoogleraar filantropie, Theo Schuyt zelf gegeven. Daardoor kreeg Pequeno meer inzicht in zijn standpunten over de toename van particuliere filantropische geldstromen en de wijze van regulering en controle op de sector.

Vooruitzichten voor 2006:

Irene gaat in 2006 in ieder geval twee, maar misschien ook de zesde module van de PAO "Philanthropic Studies" volgen en probeert daarmee deze studie af te ronden.

• Solidaridad

Enkele jaren geleden heeft Pequeno contact gezocht met Nico Roozen, directeur van Solidaridad, om uit te leggen dat Pequeno geïnteresseerd was in het fair trade programma van Solidaridad. Nico vroeg in dat gesprek al vrij snel in welke orde van grootte van participatie hij dan moest denken. Dat ging ons erg snel en Pequeno vroeg hem om een concreet projectvoorstel als aanknopingspunt voor verder overleg. Dit projectvoorstel is er in eerste instantie niet gekomen.

Aangezien Pequeno steeds meer overtuigd raakte van de noodzaak om fair trade producenten te ondersteunen en nieuwe fair trade producten te ontwikkelen, heeft Pequeno in oktober 2004 opnieuw contact gelegd met Nico Roozen. Hij is namelijk de pionier van het eerste uur op het terrein van fairtrade ontwikkelingen. Er is toen een afspraak gemaakt en nader kennism gemaakt. Nico heeft het contact gelegd tussen Pequeno en Jeroen Douglas, verantwoordelijk voor het fairtrade programma tropisch fruit en textiel van Solidaridad. Jeroen heeft ons een projectvoorstel gedaan (zie 2.5.1), waarvoor na bestudering en overleg door Pequeno steun is toegezegd. Hiermee is Pequeno een nieuw pad ingeslagen wat betreft het steunen van projecten. Tot nu toe steunde Pequeno alleen rechtstreeks projecten in Brazilië (met uitzondering van één project in België). Met deze primeur opent Pequeno de weg om ook via een Nederlandse organisatie met veel know-how in de landen van bestemming projecten te financieren. Daardoor wordt aan de ene kant de keten met één schakel verlengd, maar in de praktijk is de communicatie voor Pequeno eenvoudiger te onderhouden. Pequeno vertrouwt voor de uitvoering van het project op de competentie van de Nederlandse partner, die op haar beurt verantwoordelijk is voor het verloop van het project.

Tijdens de hele kennismakingsperiode leerde Pequeno veel over de organisatiestructuur en werkwijze van Solidaridad. Het bleek dat Solidaridad nauwelijks tot geen ervaring had met een grotere donateur, die zelf het initiatief neemt tot samenwerking en wel vanwege de overtuiging dat de zienswijze van Solidaridad zeer goed aansluit op die van geïnteresseerde donateur. Ook werd duidelijk dat Solidaridad niet goed op de hoogte was van financiële zaken als successierechten. In eerste instantie werd door Solidaridad gezegd dat er over Pequeno's steun geen belasting betaald hoefde te worden. Nadat Pequeno dit had uitgezocht, bleek dat deze informatie niet klopte omdat Pequeno niet fiscaal gerangschikt was. Uiteindelijk heeft Pequeno aangeboden om de 8% successierecht, die over het eerste deel van het watervoorzieningsproject in Peru (€ 10.000,-), door Solidaridad zal moeten worden afdragen, te vergoeden. Overigens is er een aspect dat deze (wederzijdse) "gewennings-verschijnselen" m.b.t. een actieve en een nieuw soort donateur als Pequeno t.o.v. Solidaridad begrijpelijk maakt. De fondsenwerving van Solidaridad liep tot voor kort immers via een heel ander type donateurs, en wel hoofdzakelijk kerkgemeenschappen en een traditionele trouwe achterban van christelijke donateurs.

In april 2006 ontmoette Pequeno Arie de Kluiver, die net begonnen was als fondsenwerver bij Solidaridad. Pequeno heeft de gelegenheid aangegrepen om het contact met Solidaridad via Arie te intensiveren. Dit proces werd des te interessanter aangezien Solidaridad in een fase van vernieuwing zit, waarbij de uitstraling van Solidaridad en het werven van fondsen buiten de gebaande wegen een belangrijke rol moet gaan spelen in de toekomst. Het leek Pequeno belangrijk om mee te denken over de wijze van presenteren en hoe het zo belangwekkende inhoudelijke verhaal van Solidaridad naar buiten kan worden gebracht, zonder dat men in de imago-valkuil geraakt, die hierboven al is beschreven. Het leek Pequeno daarom van belang om haar ervaringen met Solidaridad te delen. Vanuit de negatieve leerschool wilde Pequeno proberen om samen met Solidaridad te zoeken naar hoe het beter kan.

Vooruitzichten voor 2006:

Dit proces zal zeker worden voortgezet. Of er in 2006 een concreet project kan worden geïnitieerd is nog niet duidelijk. Dit hangt van veel factoren af. Het opzetten van een nieuw fairtrade product is een kwestie van lange adem. En het laatste wat Pequeno met dit initiatief wil, is de druk bij Solidaridad opvoeren. Dit zou alleen maar ten koste gaan van professionaliteit en effectiviteit.

- **Adviezen aan derden en overige activiteiten**

1. Tijdens de studie aan de VU is Pequeno in contact gekomen met Wim Monasso. Wim heeft gewerkt bij de Novib en de van Leer Foundation. In 2005 was hij op zoek naar een nieuwe baan en zette zich op vrijwillige basis in om voor de Donateursvereniging onderzoek te doen naar methodes om impact van donatiegelden te kunnen meten. Pequeno heeft naar aanleiding daarvan een aantal gesprekken met Wim gevoerd, waarbij we de ervaringen met onze onderzoeken naar bestedingen in Brazilië voorlegden en toelichtten. Ook zijn de blokkades, die het meten van de werkelijke impact in de praktijk ernstig kunnen bemoeilijken, uitgebreid met Wim besproken.
2. Reeds in 2003 is Pequeno benaderd door de stichting Switzar's Jeugdwerk Brasil uit Arnhem. Deze stichting steunt al vele jaren een Nederlandse pater die in Brazilië een kinderopvanghuis coördineert en een programma heeft opgezet om studiebeurzen voor kansarme kinderen te genereren. Het bestuur van Switzar's maakte zich ernstig zorgen over de voortgang van hun project omdat de pater op leeftijd kwam en er nog geen opvolging was gevonden. Pequeno werd gevraagd of zij daarvoor een oplossing had. Pequeno heeft toen Jan en Athamis Daniëls benaderd met de vraag of zij iemand kenden in Brazilië die voor deze functie geschikt zou kunnen zijn. Een belangrijke voorwaarde van Switzar's was dat die persoon Nederlands moest spreken omdat de communicatie met de achterban belangrijk was en om de betrokkenheid bij de donateurs te behouden. Na uitgebreid overleg met zowel Switzar's als Jan en Athamis is er contact gelegd tussen de pater en Jan en Athamis in Brazilië. Athamis was geïnteresseerd om deze taak te gaan coördineren. Ze stelde voor om, in samenspraak met de pater, die voorlopig zelf nog de leiding wilde houden, een educatieprogramma te ontwikkelen voor de lokale werknemers van het project. Dat leek Pequeno een heel goed voorstel. Zo zou op den duur een Braziliaan de dagelijkse leiding van het opvanghuis op zich kunnen nemen. Hiervoor moest dan wel een redelijk honorarium voor Athamis, als pedagoge, beschikbaar komen. Het bestuur van Switzar's in Nederland had hier niet zo'n probleem mee, maar de pater in Brazilië dacht te kunnen volstaan met reiskostenvergoeding. Pequeno heeft het hele onderhandelingsproces intensief gevolgd, waarbij gaandeweg duidelijk werd dat het een complexe situatie betrof, waarbij het niet eenvoudig zou zijn om oude structuren om te bouwen met vernieuwende ideeën over opvoeding en hiërarchie binnen het project. Uiteindelijk is Pequeno helaas over het definitieve besluit nauwelijks geïnformeerd. In juli 2005 ontving Pequeno een kort mailtje van Switzar's waarbij op formele wijze het besluit werd meegedeeld dat Switzar's na intensief beraad besloten had een samenwerking met Athamis niet te gaan realiseren. Van Jan en Athamis heeft Pequeno niets meer gehoord. Pequeno heeft ook hen niet meer benaderd om hun versie van het verhaal te horen. Misschien komt dat later nog wel eens ter sprake.
3. Regelmatig wordt Pequeno benaderd voor advies door mensen die in de goede doelen sector werk zoeken of zich graag willen inzetten (ook buiten Nederland) voor een betere wereld. Soms geven we zo iemand telefonisch of per mail advies en in andere gevallen maken we ook wel eens een afspraak voor een persoonlijk gesprek. Meestal kunnen we wel een aantal tips of doorverwijzingen meegeven waarop men weer verder kan.
4. Pequeno heeft voor de eerste maal het congres Civil Society bezocht. We hadden er niet veel van verwacht, maar dat viel mee. De onderwerpen en discussies raakten soms zeker aan de kern van de problematiek van de sector. Op het congres was zeker voelbaar dat men zich bewust is van de druk die het publiek en de media vaak op de sector leggen. Alleen de oplossingen die ook op dit congres werden aangedragen, gingen naar onze mening weer teveel in de richting van nieuwe regelgeving en de roep om meer puur administratieve transparantie. Zolang men immers onder transparantie verstaat dat iedere wervende organisatie de jaarcijfers door een accountant moet laten controleren en het jaarrapport op de website moet plaatsen, dan raakt men nog steeds niet de kern van het probleem. Accountantsverklaringen en jaarrapporten maken op geen enkele manier zichtbaar aan welke projecten de euro's, in ieder geval over de grens, uiteindelijk zijn besteed. Die misvatting wordt binnen de sector erg breed uitgedragen. Er wordt zeker een professionaliseringsslag gemaakt, maar Pequeno vindt het wel zorgelijk dat de tendens daarbij voor het grootste deel gericht is

op versterking van de naamsbekendheid en daarmee vnl. op de groei in de fondsenwerving. Ten overvloede: Aan grantmakers-kant (het uitzetten van fondsen) wordt in verhouding voorsnog veel te weinig aandacht besteed.

2.7 Vermogensbeheer

Het algemene streven van Pequeno is, om, met het beschikbare vermogen een vermogensbeleid uit te zetten, waarbij een redelijke balans tussen enerzijds financiële risico's en anderzijds milieuvriendelijke- en ethische aspecten in de keuze van investeringen wordt nagestreefd. Daarbij speelt de gedachte een rol dat het absurd zou zijn om hulpprojecten te steunen van opbrengsten uit een vermogen dat niet "ethisch" belegd is. Pequeno wijst daarbij op de huidige mondiale problematiek die direct of indirect het gevolg is van economisch handelen. Pequeno heeft getracht om deze gedachtengang bij collega-fondsen, die "traditionele" beleggingen doen, voorzichtig te lanceren. Het is begrijpelijk dat de druk, waaronder penningmeesters staan, om zoveel mogelijk winst te behalen, een grote rol speelt. Een langzame en behoedzame omschakeling naar een ander soort economie, lijkt ons echter een redelijke weg om tot werkelijke winst voor alle stakeholders te komen.

Het grootste deel van het vermogen van Pequeno wordt mede daarom bij de Triodos Bank in beheer gegeven. Ted van den Bergh was daarbij de vertrouwde contactpersoon. In 2005 is er een wisseling geweest, waarbij Ted van den Bergh directeur van de Stichting Triodos Fonds is geworden en Pequeno kennis heeft gemaakt met haar nieuwe contactpersoon Claudia Stellingwerf. Ook is er een samenwerkingsverband tussen Triodos en MeesPierson tot stand gekomen, waardoor er wijzigingen zijn doorgevoerd in administratieve activiteiten die verband houden met het fondsbeheer en het uitzetten van beleggingen. In de praktijk betekent dit voor Pequeno dat contractuele afspraken vernieuwd zijn en dat afschriften en rapportages zijn aangepast.

Daarnaast is het Triodos Venture Capital Fund, waar Pequeno een deel van haar vermogen in had geïnvesteerd, aan een fase van distributie begonnen.

Pequeno heeft in 2005 zijn deelname in Triodos Fair Share Fund met een bescheiden bedrag verhoogd en heeft een investering gedaan in het ASN milieu- en waterfonds.

Daarnaast bestonden er al twee andere kleine investeringen met een ideële component, nl. via het Wereldwinkel-Plan en in Weleda Nederland.

Vooruitzichten voor 2006:

Het Triodos Venture Capital Fund zal eerder afgesloten zijn dan bij de start was gedacht. Daardoor komen fondsen vrij om andere investeringen te doen. Pequeno zal zich oriënteren binnen het aanbod van ethische en milieu initiatieven. Aan de hand van de mogelijkheden zal dan besloten worden om in te springen met de vrijgekomen middelen. Daarbij zullen we proberen een redelijke spreiding aan te houden.

2.8 Project "realistisch geven"

Pequeno zoekt naar wegen om de negatieve ervaringen met verantwoording van gedane schenkingen en de wijze van omgang bij het stellen van vragen over bestedingen om te zetten in een positief en educatief proces. Er komen regelmatig schandalen over de goedbedoelensector naar buiten, maar de kernvraag waarom de gemiddelde Nederlander toch blijft geven, terwijl tegelijkertijd uit onderzoek blijkt dat het vertrouwen in de bestedingen van het geld niet stabiel is, wordt te weinig uitgediept. De uitdaging is om deze realiteit niet te voeden met sensatie, maar toch te waarschuwen voor teveel en te onwerkbare methoden en regelgeving voor zover die niet aansluiten bij de praktijk.

Toezicht op goede doelen door een overmaat aan voorschriften en richtlijnen kan blijkbaar niet afdekken wat in de praktijk mis gaat of door onwil of onvermogen niet te meten valt. Toch moet het publieksvertrouwen met alle mogelijke kunstgrepen overeind blijven, opdat er maar meer wordt gegeven. M.a.w. er moet gescoord worden, mislukkingen mogen eigenlijk niet voorkomen en, voor zover ze wel ontstaan, is het beter dat ze niet naar buiten komen. Maar een sector die zich bezighoudt met het oplossen van urgente problemen die zich in de wereld voordoen, zoals de gevolgen van natuurrampen, ziektes, oorlogen en productiewijzen die mens en planeet op de laatste plaats stellen, kan nooit voor 100% aan die hoge eisen voldoen. En dat moet uitgelegd worden. Want degenen die onwrikbare perfectie eisen van mensen die onder hoge druk werkzaam zijn in noodsituaties, vragen erom door zowel mooie verhalen als schandalen misleid te worden. Zij

die het meest profiteren van de doofpot, hebben er alle belang bij dat fraude, corruptie, intimidatie, etc. ongezien voortgang vinden. Daarmee wordt een hiërarchie in stand gehouden die een belangrijke oorzaak voor armoede en afhankelijkheid niet wegneemt. Een gevolg van deze afhankelijkheid van miljoenen wereldburgers van een systeem dat eigen verantwoordelijkheid in de weg staat, is, dat hulp nog vele jaren nodig zal zijn.

Pequeno heeft in de loop van 2005 contact gezocht met een communicatiebureau, dat ook veel media kennis heeft. Pequeno had een artikel geschreven over de misleidende waarde van het CBF. Met dit artikel zijn we in overleg gegaan met het Mediahuis in Amersfoort. Na enkele intensieve gesprekken, kwam het idee op om een plan te maken voor een project.

Vooruitzichten voor 2006:

In 2006 zal dit plan verder worden uitgewerkt en besproken. In ieder geval zullen de resultaten van enkele onderzoeken van Pequeno worden gebruikt om de visie van Pequeno kracht bij te zetten.

Tot besluit willen we benadrukken dat Pequeno maar een kleine schakel kan vormen in het kader van de geschetste problematiek. We beseffen daarbij heel goed dat het niet alleen hulp of economische zelfstandigheid is, die mensen hun vrijheid verschaft. Er zijn veel initiatieven die gemeenschappen een basis bieden om op eigen kracht te varen. De kunst is om deze initiatieven te vinden en ze, zo mogelijk, te ondersteunen.

Stichting Pequeno

Ulvenhout, 1 juli 2006